İlgili Kanun / Madde
4857 S. İşK/32
6356 S. STK/41

YARGITAY
9. HUKUK DAİRESİ

Esas No. 2026/3492
Karar No. 2026/3269
Tarihi: 16.04.2026

●İŞYERİNDE İŞÇİLERİN KONSİNYE SATIŞ SÖZLEŞMESİ İLE ÇALIŞTIRILIYORMUŞ GİBİ GÖSTERİLMESİ
●İŞVERENİN İŞYERİNDE KEŞİF YAPILMASI İÇİN GEREKLİ MASRAFLARI YATIRMAKTAN KAÇINMASI
●İŞÇİLERİN KONSİNYE SATIŞ SÖZLEŞMESİ İLE ÇALIŞTIKLARINI İŞVERENİN KANITLAYAMAMIŞ OLMASI
●KONSİNYE SATIŞ SÖZLEŞMESİNİN MUVAZAALI OLDUĞUNU TESPİT EDEN MÜFETTİŞ RAPORUNUN GEÇERLİ OLDUĞU

ÖZETİ Şu hâlde; Dairemizin bozma kararı gereklerinin Mahkemece gerçekleştirilmek istendiği ancak davacı Şirket ve fer'i müdahil Boyner AŞ tarafından buna imkân tanınmadığı anlaşılmış olup buna rağmen Mahkemece Dairemizce yeterli olmadığı belirtilen 04.01.2022 tarihli bilirkişi heyet raporuna dayanarak karar verilmesi hatalıdır. Ayrıca müfettiş raporunda davacı Şirket ile fer'i müdahil Boyner AŞ arasındaki ilişkinin muvazaaya dayandığı tespit edilmişken Mahkeme gerekçesinde işçi temini bulunduğu kabul edilerek raporun iptaline karar verilmesi de çelişki oluşturmaktadır.
Bu itibarla, 31.05.2011 tarihli ve MY36-HK41 sayılı raporundaki; "Somut olayımızda 'Konsinye' olarak tanımlanan işçiler işyerinin asıl çalışma konusu olan perakende satış işinde satış elemanı olarak konsinye

mal temin eden şirketler ile işin yürütümü yönünden bir bağlantısı olmadan, Boyner A.Ş. reyon sorumlusu emir ve talimatları ile Boyner A.Ş.'nin aynı reyonda görev yapmakta olan işçileri ile birlikte sadece konsinye malı temin eden şirketin ürünlerinin satışında değil görevli bulunduğu reyonda bulunan farklı şirketlere ait farklı markalı tüm konsinye malların ve Boyner A.Ş.'ye ait tüm malların satışından sorumlu olarak çalıştıkları tespit edilmiştir." şeklindeki tespitin aksi davacı Şirket tarafından ispat edilememiş olup 4857 sayılı Kanun'un 92/3 hükmü uyarınca davanın reddine karar verilmesi gerekirken davanın kabulüne ve müfettiş raporunun iptaline karar verilmesi bozmayı gerektirmiştir.

Mahkemece bozmaya uyularak verilen karar; davalı vekili tarafından temyiz edilmekle; kesinlik, süre, temyiz şartı ve diğer usul eksiklikleri yönünden yapılan ön inceleme sonucunda, temyiz dilekçesinin kabulüne karar verildikten ve Tetkik Hâkimi tarafından hazırlanan rapor dinlendikten sonra dosyadaki belgeler incelenip gereği düşünüldü:

I. DAVA

1. Davacı vekili dava dilekçesinde; davalı Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı (Bakanlık) müfettişleri tarafından tanzim olunan ve davacı Şirket ile dava dışı Boyner Büyük Mağazacılık AŞ (Boyner AŞ) arasındaki ilişkinin muvazaalı olduğu yönünde tespitler içeren 31.05.2011 tarihli ve MY36-HK41 sayılı raporun iptali ile davacı Şirket ile dava dışı Boyner AŞ arasında asıl işveren alt işveren ilişkisinin bulunmadığının tespitine karar verilmesini talep etmiştir.

2. Davacı Şirket yanında davaya katılma talebi kabul edilen fer'î müdâhil Boyner AŞ vekili dilekçesinde; müvekkili Şirketin perakende sektöründe hizmet verdiğini, mağazalarında birden fazla markaya ait ürünlerin satışlarının yapıldığını, söz konusu ürünlerin satışlarının yapılabilmesi için markalarla konsinye satış sözleşmesi imzalandığını, davacı Şirket ile de konsinye satış sözleşmesi imzalandığını ve ürün satışlarının Boyner Mağazalarında davacı Şirket çalışanları tarafından gerçekleştirildiğini, davacı tarafından müvekkili Şirket mağazalarında çalışmak üzere gönderilen kişilere ilişkin hem mali hem idari süreçlerin davacı işveren tarafından yürütüldüğünü, davacı Şirket çalışanlarına mağaza açılış-kapanış saatleri, genel mağaza kurallarına uymak dışında müvekkili Şirket tarafından çalışma süreçlerine müdahalede bulunulmadığını, yine davacı Şirket çalışanlarının ücret, yol, yemek ücretleri gibi ücretlerinin işverenleri tarafından karşılandığını, davacı Şirket çalışanlarının müvekkili Şirket yemekhanesinden faydalanması hâlinde bu yemek ücretinin işveren Şirkete fatura edildiğini, İstanbul 13. İş Mahkemesinde

düzenlenen bilirkişi raporunda Boyner AŞ ile konsinye mal tedarik eden firmalar arasında muvazaalı bir ilişki bulunmadığı, söz konusu konsinye işçiler bakımından Boyner AŞ'nin işveren sıfatı taşımadığının tespit edildiğini, Boyner AŞ ile davacı arasında asıl işveren alt işveren ilişkisinin bulunmadığına karar verilmesi gerektiğini belirterek davacı yanında fer'î müdâhil olarak davaya katılma talebinde bulunmuştur.

II. CEVAP

Davalı vekili cevap dilekçesinde; iptali istenen müfettiş raporundaki tespit ve değerlendirmelerin hukuka uygun olduğunu, taraflar arasındaki asıl işveren alt işveren ilişkisinin muvazaalı olduğunu savunarak davanın reddini istemiştir.

III. MAHKEME KARARI

Mahkemenin 11.12.2014 tarihli ve 2012/19 Esas, 2014/710 Karar sayılı kararı ile; dosya kapsamındaki kayıtlar üzerinde yapılan tespite göre asıl işveren alt işveren ilişkisi değil departman mağazacılığı çerçevesinde davacı işverenin sözleşmeye uygun olarak bu işyerinde mallarını pazarlaması durumu bulunduğu, tek bir kasadan ürünün satışının gerçekleşmesinin bu duruma engel bir durum olmadığı, olayda asıl işveren alt işveren ilişkisinin olmadığı ve Kurum müfettişi tarafından yapılan tespitin yerinde bulunmadığı gerekçesiyle davanın kabulüne, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı İstanbul Bölge Müdürlüğü iş müfettişleri tarafından düzenlenen 31.05.2011 tarihli ve MY36-HK41 sayılı raporun iptaline, davacı Şirket ile Boyner AŞ arasında asıl işveren alt işveren ilişkisinin bulunmadığının tespitine karar verilmiştir.

IV. BOZMA VE BOZMADAN SONRAKİ YARGILAMA SÜRECİ

Mahkemenin 11.12.2014 tarihli kararının süresi içinde Bakanlık vekili tarafından temyiz edilmesi üzerine Dairece; Mahkemece işyeri kayıtları üzerinde inceleme yapan tek bir bilirkişinin raporu doğrultusunda davanın kabulüne karar verildiği, taraflar arasındaki uyuşmazlığın çözümü için gerek davacı Şirketin gerekse dava dışı Boyner AŞ'nin iptali istenen rapora konu faaliyetleri ile ilgili belgelerinin incelenmesi, her iki Şirketin de faaliyet alanlarının tespitinin gerektiği, bu tespitin yapılabilmesi için Mahkemece işin uzmanlarından oluşturulacak üç kişilik bir bilirkişi heyetine yerinde inceleme yetkisi verilmesi ve bu heyetin hazırlayacağı raporun esas alınması gerektiği, tek bir bilirkişi raporu ile yetinilmesinin taraflar arasındaki uyuşmazlık konularını tespit etmek ve bu uyuşmazlıkları çözüme kavuşturmak için yeterli olmadığı gerekçesiyle hükmün bozulmasına karar verilmiştir.

Mahkemece bozmaya uyularak 20.04.2017 tarihli karar ile; dosyanın bilirkişi heyetine tevdii edildiği, davacı Şirket ile fer'î müdâhil olarak bozma sonrası yargılamaya dâhil olan Boyner AŞ arasında asıl işveren alt işveren ilişkisinin bulunmadığı tespitinde bulunan heyet raporunun esas alındığı, bu rapora göre davanın kabulüne, davacı Şirket ile Boyner AŞ arasında asıl işveren alt işveren ilişkisinin bulunmadığına ve Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı İstanbul Bölge

Müdürlüğü iş müfettişleri tarafından düzenlenen 31.05.2011 tarihli ve MY36-HK41 sayılı raporun iptaline karar verilmiştir.

Mahkemenin 20.04.2017 tarihli kararının süresi içinde Bakanlık vekili tarafından temyiz edilmesi üzerine Dairece, gerek davacı Şirket ile Boyner AŞ arasında gerek Boyner AŞ ile konsinye işçiler arasında ve gerekse davacı Şirket ile konsinye işçiler arasındaki ilişkilerin hukuki nitelikleri saptanmadan, davacı Şirkette çalışan işçilerin işyeri özlük dosyaları getirtilmeden, davacı Şirket ile konsinye işçi adı altında çalıştırılan işçiler arasında imzalanan iş sözleşmeleri celbedilmeden, konsinye işçi adı altında çalıştırılan ve resmî kayıtlarda davacı Şirketin işçisi olarak görünen işçilerin ne zamandan beri davacı Şirketin işçisi olarak Boyner AŞ'nin işyerlerinde çalıştıkları, bu işçilerin hangi işyerlerinde çalıştıkları, çalışma şekilleri, söz konusu işçilerin kim tarafından işe alındığı, işçilerin görev tanımları ve yaptıkları işler, çalıştıkları işyerlerindeki işleyiş, çalışma şartları, işyeri kuralları ve uygulamaları, işçilerin yıllık izinlerini nasıl kullandıkları, izne çıkma tarihlerinin ve izin sürelerinin kim tarafından tespit edildiği, işçilerin ücretlerinin kim tarafından ödendiği saptanmadan, konsinye mal tedarik eden firmalar ile Boyner AŞ arasında imzalanan konsinye satış sözleşmesi uyarınca tedarik edilen malların mağazaya girişinden satışına kadar olan ekonomik, ticari, işletmesel ve muhasebe uygulamalarına dair süreçler ve konsinye mal tedarik eden firmalar ile Boyner AŞ arasında imzalanan konsinye satış sözleşmesi uyarınca satışı yapılan mallardan elde edilecek gelirin paylaşımı konusundaki fiilî uygulama tespit edilmeden, en önemlisi asıl işveren alt işveren ilişkisinin hukuki normatif düzenlemeler ve ilkelere göre inceleme ve araştırması yapılmadan karar verilmesinin hatalı olduğu, bu nedenle, belirtilen ilkeler kapsamında tüm bilgi ve belgeler celbedildikten sonra, işyerinde gerekirse uzman bilirkişiler eşliğinde keşif yapılarak ve İstanbul 7. İş Mahkemesinin 2016/209 Esas sayılı dosyası ile birlikte değerlendirilerek sonucuna göre karar verilmesi gerektiği gerekçesiyle hükmün bozulmasına karar verilmiştir.

Mahkemece bozmaya uyularak 28.11.2019 tarihli karar ile; İstanbul 7. İş Mahkemesinin 2016/209 Esas sayılı dosyası celbedilerek heyetten alınan ek raporda bilirkişi heyeti tarafından aynı görüş ve tespitlerde ısrar edildiği, tüm dosya kapsamı gözetilerek davacı ile fer'î müdâhil olarak bozma sonrası yargılamaya dâhil olan Boyner AŞ arasında asıl işveren alt işveren ilişkisinin bulunmadığı gerekçesiyle davanın kabulüne, davacı Şirket ile Boyner AŞ arasında asıl işveren alt işveren ilişkisinin bulunmadığına, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı İstanbul Bölge Müdürlüğü iş müfettişleri tarafından düzenlenen 31.05.2011 tarihli ve MY36-HK41 sayılı raporun iptaline karar verilmiştir.

Mahkemenin 28.11.2019 tarihli kararının süresi içinde Bakanlık vekili tarafından temyiz edilmesi üzerine Dairece, 11.10.2017 tarihli bozma kararında belirtilen gerek davacı Şirket ile Boyner AŞ arasında gerek Boyner AŞ ile konsinye işçiler arasında ve gerekse davacı Şirket ile konsinye işçiler arasındaki ilişkilerin hukuki niteliklerinin saptanmadığı, sözleşmelerin incelenmediği, işçilerin çalışma

şekilleri, işçilerin kim tarafından işe alındıkları, görev tanımları ile yaptıkları işler, işyerindeki işleyiş, çalışma şartları, işyeri kuralları ve uygulamaları ile ilgili herhangi bir inceleme yapılmadığının anlaşıldığı, alınan bilirkişi raporunun yetersiz olduğu, Mahkemece yeni bir bilirkişi raporu alınarak sonucuna göre karar verilmesi gerektiği gerekçesiyle hükmün bozulmasına karar verilmiştir.

Mahkemece bozmaya uyularak 15.02.2022 tarihli karar ile; alınan bilirkişi raporuna dayanılarak davanın kabulüne, davacı Şirket ile Boyner AŞ arasında asıl işveren alt işveren ilişkisinin bulunmadığına, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı İstanbul Bölge Müdürlüğü iş müfettişleri tarafından düzenlenen 31.05.2011 tarihli ve MY36-HK41 sayılı raporun iptaline karar verilmiştir.

Mahkemenin 15.02.2022 tarihli kararının süresi içinde Bakanlık vekili tarafından temyiz edilmesi üzerine Dairece, Mahkemece kararın gerekçesinde; davacının iddiası ile davalının savunması özetlenerek bozma kararına yer verildikten sonra 04.01.2022 tarihli bilirkişi heyet raporunda davacı ile Boyner AŞ arasında asıl işveren alt işveren ilişkisi bulunmadığının tespit edildiği belirtilerek herhangi bir değerlendirme yapılmadan ve gerekçe oluşturulmadan davanın kabulüne karar verildiği, Mahkemece içeriği dahi açıklanmayan bilirkişi raporuna atıf yapılmasının kararın gerekçeli olduğunu göstermeyeceği, gerekçesiz karar yazılmasının, adil yargılanma hakkının ihlali mahiyetinde olup hatalı olduğu, Mahkemece yapılacak işin, yukarıda açıklanan yasal düzenlemeler ve ilkeler gözetilerek anlaşılabilir ve denetlenebilir nitelikte gerekçe içeren bir karar verilmesi gerektiği gerekçesiyle hükmün bozulmasına karar verilmiştir.

Mahkemece bozmaya uyularak 10.11.2022 tarihli karar ile; İstanbul 7. İş Mahkemesinde açılmış olan 2016/209 Esas sayılı dosyasında yapılan incelemede dava konusunun davalı Kurumun aynı işleminin iptali talebine ilişkin olduğu, davanın konusunun aynı olduğu, bu davanın davacısı ile işbu dosya davacısının, fer'î müdâhil Boyner AŞ ile aynı dönemlerde aynı mahiyette sözleşme imzaladığı ve benzer şekilde ürün tedarik edilerek satışa sunulduğu, çalışanların pozisyonlarının aynı olduğu, Mahkemece davanın reddine karar verildiği ve kararın Yargıtay denetiminden geçerek kesinleştiği, davacı Şirket bünyesinde görünen ancak Boyner AŞ'ye ait işyerinde çalıştırılan işçilerin tamamıyla fer'î müdâhil Boyner AŞ'ye bağımlı oldukları, davacı Şirketin kayden işveren olarak göründüğü, iş işleyişinde emir ve talimatların tamamen Boyner AŞ tarafından verildiği ve Boyner AŞ'nin işyeri kuralları çerçevesinde işçileri çalıştırdığı, dolayısı ile mevzuatta düzenlenen ve asıl işin alt işverene verilebilmesinin en önemli şartlarından olan teknolojik nedenlerle uzmanlık gerektiren işlerden olması ve asıl işverenden daha uygun ve yeterli ekipmana sahip olması şartlarının bulunmadığı, Alt İşverenlik Yönetmeliği'nde belirtilen asıl işveren alt işveren ilişkisinin kurulma şartının gerçekleşmediği, çalışanların ücretlerinin davacı Şirket tarafından ödenmiş olmasının tek başına davacı Şirketi asıl veya alt işveren yapamayacağı, işçi-işveren ilişkisinin kurulabilmesi için kanunda düzenlenen şartların davacı Şirket ile çalışanlar arasında

bulunmadığı hususları değerlendirildiğinde davacı Şirket ile fer'î müdâhil Boyner AŞ arasındaki ilişkinin muvazaalı olduğu ve gerçek gayenin işçi teminine ilişkin olduğu, önceki Mahkeme kararları davalı tarafça temiz edildiğinden davacı açısından kazanılmış haktan bahsedilemeyeceği gerekçesiyle davanın reddine karar verilmiştir.

Mahkemenin 10.11.2022 tarihli kararının süresi içinde davacı Şirket vekili ve fer'i müdahil vekili tarafından temyiz edilmesi üzerine Dairece, iş müfettişleri tarafından düzenlenen 31.05.2011 tarihli ve MY36-HK41 sayılı raporda aynen; "Somut olayımızda 'Konsinye' olarak tanımlanan işçiler işyerinin asıl çalışma konusu olan perakende satış işinde satış elemanı olarak konsinye mal temin eden şirketler ile işin yürütümü yönünden bir bağlantısı olmadan, Boyner A.Ş. reyon sorumlusu emir ve talimatları ile Boyner A.Ş.'nin aynı reyonda görev yapmakta olan işçileri ile birlikte sadece konsinye malı temin eden şirketin ürünlerinin satışında değil görevli bulunduğu reyonda bulunan farklı şirketlere ait farklı markalı tüm konsinye malların ve Boyner A.Ş.'ye ait tüm malların satışından sorumlu olarak çalıştıkları tespit edilmiştir." şeklinde belirtilmesi nedeniyle çalıştırılan işçiler yönünden sözleşmenin tarafları arasındaki hukuki ilişkinin muvazaalı olup olmadığının değerlendirilmesi gerektiği, Dairemizin daha önceki bozma kararlarında yerinde keşif yapılarak konsinye işçilerin çalışma koşullarının belirlenmesi istenilmiş ise de Mahkemece bu hususun yerine getirilmediği, yerinde keşif yapıldığında sadece işyeri kayıtları üzerinde inceleme yapıldığının anlaşıldığı, 31.05.2011 tarihli ve MY36-HK41 sayılı müfettiş raporundaki; "firmaların işveren sıfatı olmamasına rağmen resmi kurumlara karşı (Mahkemelere, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığına, SGK'ya vs.) işveren olarak gösterildiği, yapılan uygulamanın muvazaa olduğu," şeklindeki tespitin yerinde olup olmadığının belirlenebilmesi için davacı taraf delil listesinde tanık deliline dayandığına göre göstereceği tanıklar da dinlenmek suretiyle Boyner AŞ işyerinde keşif yapılarak konsinye işçilerin ne şekilde çalıştıklarının, görevli olduğu konsinyatör firmanın mallarının dışında diğer firmaların ve Boyner AŞ'nin mallarının da satışını ve işlerini yapıp yapmadıklarının tespit edilmesi, bu tespitten sonra yukarıda belirtilen açıklamalar da dikkate alınarak, geçerli bir konsinye sözleşmesi bulunup bulunmadığı belirlendikten sonra sonucuna karar verilmesi gerektiği gerekçesiyle hükmün bozulmasına karar verilmiştir.

Mahkemenin yukarıda tarih ve sayısı belirtilen kararı ile; bozmaya uyularak yapılan yargılama sonucunda, davacı Şirket vekiline dosyaya bildirdiği tanığın güncel adresini bildirmesi için süre verildiği, ancak tanığın davetiye ve ihzar müzekkeresine rağmen hazır olmadığından ifadesi alınamadığı, bozma kararı gereğince keşif ara kararı kurulmadan önce keşif yapılacak yerin güncel adresinin dosyaya bildirilmesi için taraf vekillerine süre verildiği, ancak taraf vekillerince adresin bildirilmediği anlaşıldığından re'sen yapılan incelemede daha önce bilirkişiler tarafından yerinde inceleme yapılan "İstanbul ili Maslak ilçesi Büyükdere Cad. Uso Center Binası No:245/A K" adresinde keşif yapılması için 26.06.2025

tarihli 6 No.lu celsede ara karar kurulduğu, keşif harcı ve giderlerin tamamlanması için davacı vekiline ihtaratlı kesin süre verilmesine rağmen davacı tarafça eksikliklerin giderilmediği, bozmadan sonra dosyada verilen ihtaratlı kesin sürelere rağmen kararda belirtilen delillerin toplanamadığı görüldüğünden re'sen yapılan inceleme ve dosyadaki mevcut deliller ile alınan 04.01.2022 tarihli bilirkişi heyet raporunun denetime elverişli ve dosya kapsamına uygun olduğu görülmekle, davacı Şirket ile fer'i müdahil Boyner AŞ arasında 31.01.2001 tarihli konsinye satış sözleşmesi imzalandığı, davacı Şirketin malları fer'i müdahil Boyner AŞ'ye teslim edeceği ve akabinde şirketin bu malları satacağı, ürünlere ilişkin her türlü gider ve hasarın sorumluluğunun davacı Şirkete ait olacağının, ürün satışının davacı Şirketin istihdam edeceği personel ile yapılması hâlinde gerekli personel adedinin taraflarca belirleneceği, göreve başlayabilmesi için fer'i müdahil Boyner AŞ'nin yazılı onayının gerektiği, personel giderlerinin fer'i müdahil Şirketin düzenlediği faturalara göre davacı Şirketçe karşılanacağı, personellerin fer'i müdahil Şirketin kurallarına riayet etmesi gerektiği ve bu Şirketin denetim ile gözetimi altında olacakları, personel ücretleri ve özlük haklarının, sigorta primlerinin davacı Şirkete ait olacağı, fer'i müdahil Şirketinin mağaza standartlarına uygun bulmadığı personeli değiştirme talep hakkının bulunduğu, davacının bu talebi derhâl yerine getirmekle yükümlü olduğunun hükme bağlandığı, buna göre personellerin maaş ve özlük haklarının davacıya ait olmasına rağmen çalışma koşullarına tabi oldukları, kuralların fer'i müdahil Şirketi tarafından belirlendiği, personeller ile Boyner AŞ arasında bağımlılık ilişkisi kurulduğu, yine personelin işten çıkarılmasını talep hakkının Boyner AŞ'de olduğu, davacının bu talebi gerçekleştirme yükümlülüğü bulunduğu, bu doğrultuda aralarındaki ilişkinin 4857 sayılı İş Kanunu'nun (4857 sayılı Kanun) 2/6 hükmü uyarınca asıl alt işveren ilişkisinden ziyade işçi temini ilişkisi niteliğinde olduğu, taraflar arasında yardımcı işlerin veya asıl işin bir bölümünün verilmesi yahut teknolojik uzmanlık gerektiren işin ifası gibi bir durumun bulunmadığının anlaşıldığı gerekçesiyle davanın kabulüne, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı İstanbul Bölge Müdürlüğü iş müfettişleri tarafından düzenlenen 31.05.2011 tarihli ve MY36-HK41 sayılı raporun iptaline, davacı Şirket ile Boyner AŞ arasında asıl işveren alt işveren ilişkisinin bulunmadığının tespitine karar verilmiştir.

VI. TEMYİZ

A. Temyiz Sebepleri

Davalı Bakanlık vekili temyiz dilekçesinde;

1. Davaya konu müfettiş raporunda da Boyner AŞ mağazası işyerinde uygulanan konsinye mal tedarik edilen firmalardan "konsinye işçi" adı altında çalışan işçiler ile konsinye mal temin eden firmalar arasında işçi-işveren ilişkisinin ve Boyner AŞ ile konsinye işçi çalıştıran firmalar arasında asıl işveren alt işveren ilişkisinin mevcut olmadığı, asıl işin bir bölümünün teknolojik nedenlerle uzmanlık gerektiren bir sebep olmadan alt işverene verildiği, firmaların işveren sıfatı olmadığı hâlde resmî kurumlara karşı işveren olarak gösterildiği, muvazaanın bulunduğu,

2. Davacı Şirketin taleplerinin zamanaşımına uğradığını,

3. Mahkemece bozma kararı doğrultusunda inceleme yapılmadığını ileri sürmüştür.

B. Değerlendirme ve Gerekçe

Dosya içeriğine, bozmanın kapsamı ve mahiyetine göre taraflar arasındaki uyuşmazlık; davacı Şirket ile fer'î müdâhil Boyner AŞ arasında muvazaalı bir ilişkinin bulunup bulunmadığı, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı İstanbul Bölge Müdürlüğü iş müfettişleri tarafından düzenlenen 31.05.2011 tarihli ve MY36-HK41 sayılı raporun iptalinin gerekip gerekmediğine ilişkindir.

Dairece 05.04.2023 tarihli son bozma kararında; daha önceki bozma kararlarında yerinde keşif yapılarak konsinye işçilerin çalışma koşullarının belirlenmesi istenilmiş ise de Mahkemece bu hususun yerine getirilmediği, yerinde keşif yapıldığında sadece işyeri kayıtları üzerinde inceleme yapıldığının anlaşıldığı, 31.05.2011 tarihli ve MY36-HK41 sayılı müfettiş raporundaki; "firmaların işveren sıfatı olmamasına rağmen resmi kurumlara karşı (Mahkemelere, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığına, SGK'ya vs.) işveren olarak gösterildiği, yapılan uygulamanın muvazaa olduğu," şeklindeki tespitin yerinde olup olmadığının belirlenebilmesi için davacı taraf delil listesinde tanık deliline dayandığına göre göstereceği tanıklar da dinlenmek suretiyle Boyner AŞ işyerinde keşif yapılarak konsinye işçilerin ne şekilde çalıştıklarının, görevli olduğu konsinyatör firmanın mallarının dışında diğer firmaların ve Boyner AŞ'nin mallarının da satışını ve işlerini yapıp yapmadıklarının tespit edilmesi, bu tespitten sonra yukarıda belirtilen açıklamalar da dikkate alınarak, geçerli bir konsinye sözleşmesi bulunup bulunmadığı belirlendikten sonra sonucuna göre karar verilmesi gerektiği belirtilmiştir.

Dosya içeriğine göre, Mahkemece 15.04.2025 tarihli ara karar ile davacı Şirket vekiline ve fer'i müdahil vekiline keşif yapılacak Boyner mağazasının bulunduğu yerin güncel adresini bildirmeleri için süre verildiği, dosyaya adresin bildirilmediği, 26.06.2025 tarihli celsede davacı Şirket vekili ve fer'i müdahil vekilinin daha önce keşif yapıldığı, bilirkişi raporlarının yeterli olduğunu beyan ederek davanın kabüne karar verilmesini talep ettiği, aynı tarihli celsede Mahkemece resen "Boyner AŞ'nin dosyada bulunan Büyükdere Caddesi Uso Center Binası No:245/A K B01-Z02 Maslak/İstanbul" adresinde keşif yapılmasına ve bilirkişi heyet ücretinin, keşif harcı ile yol ücretinin davacı Şirket tarafından yatırılmasına karar verildiği, davacı Şirket vekili tarafından ara karar gereğinin yerine getirilmediği, 06.11.2015 tarihli celsede ise davacı Şirket vekilinin; bozma kararında bildirilen eksikliklerin tümünün daha önceden tamamlandığı ve bilirkişi raporlarında incelendiği, yeniden keşif yapılması ve inceleme yapılmasının dosyaya katkı sağlamayacağı belirtilerek davanın kabulüne karar verilmesini talep ettiği anlaşılmıştır.

Şu hâlde; Dairemizin bozma kararı gereklerinin Mahkemece gerçekleştirilmek istendiği ancak davacı Şirket ve fer'i müdahil Boyner AŞ tarafından buna imkân tanınmadığı anlaşılmış olup buna rağmen Mahkemece Dairemizce yeterli olmadığı belirtilen 04.01.2022 tarihli bilirkişi heyet raporuna dayanarak karar verilmesi hatalıdır. Ayrıca müfettiş raporunda davacı Şirket ile fer'i müdahil Boyner AŞ arasındaki ilişkinin muvazaaya dayandığı tespit edilmişken Mahkeme gerekçesinde işçi temini bulunduğu kabul edilerek raporun iptaline karar verilmesi de çelişki oluşturmaktadır.

Bu itibarla, 31.05.2011 tarihli ve MY36-HK41 sayılı raporundaki; "Somut olayımızda 'Konsinye' olarak tanımlanan işçiler işyerinin asıl çalışma konusu olan perakende satış işinde satış elemanı olarak konsinye mal temin eden şirketler ile işin yürütümü yönünden bir bağlantısı olmadan, Boyner A.Ş. reyon sorumlusu emir ve talimatları ile Boyner A.Ş.'nin aynı reyonda görev yapmakta olan işçileri ile birlikte sadece konsinye malı temin eden şirketin ürünlerinin satışında değil görevli bulunduğu reyonda bulunan farklı şirketlere ait farklı markalı tüm konsinye malların ve Boyner A.Ş.'ye ait tüm malların satışından sorumlu olarak çalıştıkları tespit edilmiştir." şeklindeki tespitin aksi davacı Şirket tarafından ispat edilememiş olup 4857 sayılı Kanun'un 92/3 hükmü uyarınca davanın reddine karar verilmesi gerekirken davanın kabulüne ve müfettiş raporunun iptaline karar verilmesi bozmayı gerektirmiştir.

VI. KARAR

Açıklanan sebeplerle,

Temyiz olunan Mahkeme kararının BOZULMASINA,

Peşin alınan temyiz karar harcının istek hâlinde ilgiliye iadesine,

Dosyanın Mahkemesine gönderilmesine,

16.04.2026 tarihinde oy birliğiyle karar verildi.